

Ubezpieczenie chorobowe

Polski system ubezpieczeń społecznych obejmuje:

- ubezpieczenie emerytalne,
- ubezpieczenie rentowe,
- ubezpieczenie **chorobowe**,
- ubezpieczenie wypadkowe.

PODSTAWA PRAWNA

1. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
2. ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa tzw. **ustawa zasiłkowa**

Podstawowe pojęcia

Ubezpieczonym jest osoba fizyczna, która podlega chociaż jednemu z ubezpieczeń społecznych.

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wprowadziła ubezpieczenia:

- obowiązkowe,
- dobrowolne, a także
- możliwość kontynuowania ubezpieczeń.

Cel ubezpieczenia i narzędzia ochrony

- czasowa **niezdolność do pracy z powodu choroby**
- sytuacje **zrównane** (art. 6 ust. 2 ustawy zasiłkowej)
- **zmniejszona sprawność do pracy**
- niemożność świadczenia pracy z powodu konieczności sprawowania **opieki nad chorym członkiem rodziny**
- -II- z powodu pełnienia **ról rodzicielskich**

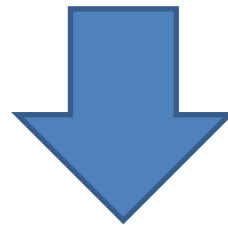
ŚWIADCZENIA

Choroba to każde organiczne lub funkcjonalne uszkodzenie stanu zdrowia (choroba, czyli zdarzenie **przemijające**, niezdolność **czasowa**)

choroba = przyczyna chronionego zdarzenia

niezdolność do pracy **aktualnie** wykonywanej

związek danej choroby z **charakterem
wykonywanej pracy**

niezdolności do pracy powinna być
osobno orzekana dla każdego
zatrudnienia
(art. 17 ustawy chorobowej)

RODZAJE ŚWIADCZEŃ Z UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

ZASIŁEK CHOROBY

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY

ZASIŁEK MACIERZYŃSKI

ZASIŁEK OPIEKUŃCZY

ZAKRES PODMIOTOWY UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO

art. 11 ustawy z dnia 13 października 1998r. o
systemie ubezpieczeń społecznych

1. **Obowiązkowo** ubezpieczeniu
chorobowemu podlegają następujące osoby:
- pracownicy,
 - członkowie rolniczych spółdzielni
produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych,
 - osoby odbywające służbę zastępczą.

2. **Dobrowolnie** ubezpieczeniu chorobowemu podlegają, na swój wniosek, następujące osoby objęte **obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi**:
- wykonujące pracę nakładczą,
 - wykonujące pracę na podstawie umowy-zlecenia, umowy agencyjnej lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz osoby z nimi współpracujące,
 - prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące,
 - wykonujące odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
 - duchowni

Pojęcie pracownika

Art. 8. Pojęcie pracownika

- 1. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.
- 2. Jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 – dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.
- 2a. Za pracownika, w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie **umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia**, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy.

WARUNKI NABYCIA PRAWA DO ZASIŁKU CHOROBOWEGO

1. ZAJŚCIE NIEZDOLNOŚCI W CZASIE TRWANIA
UBEZPIECZENIA (ART. 6 USTAWY ZASIŁKOWEJ)
2. OKRES WYCZEKIWANIA:
 - UBEZPIECZENIE OBOWIĄZKOWE: jeśli ubezpieczenie trwało nieprzerwanie **30 dni**
 - UBEZPIECZENIE DOBROWOLNE: : jeśli ubezpieczenie trwało nieprzerwanie **90 dni**
3. BRAK PRAWA DO WYNAGRODZENIA LUB INNEGO
ŚWIADCZENIA

Po ustaniu zatrudnienia, zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność ta **trwała bez przerwy co najmniej 30 dni** i powstała:

- nie później niż w ciągu **14 dni** po ustaniu ubezpieczenia,
- nie później niż w ciągu **3 miesięcy** po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego - w razie choroby zakaźnej (lub innej), której okres wylęgania (lub okres ujawnienia objawów chorobowych) jest dłuższy niż 14 dni od początków choroby.

Do okresu ubezpieczenia wlicza się:

- poprzednie okresy ubezpieczenia, jeżeli przerwa między nimi **nie przekroczyła 30 dni** lub była spowodowana urlopem wychowawczym, albo bezpłatnym, albo odbywaniem służby wojskowej,
- okresy ubezpieczenia społecznego, uprawniającego do świadczeń pieniężnych w razie choroby i macierzyństwa, jeżeli przerwa między tymi okresami albo między nimi i ubezpieczeniem chorobowym **nie przekroczyła 30 dni**.

Od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego (bez tzw. okresu wyczekiwania) prawo do zasiłku przysługuje m.in.:

- absolwentom szkół oraz szkół wyższych, którzy zostali objęci ubezpieczeniem chorobowym w ciągu 90 dni od dnia ukończenia szkoły lub uzyskania dyplomu ukończenia studiów wyższych,
- ubezpieczonym, których niezdolność do pracy spowodowana została chorobą zawodową, wypadkiem w pracy (przysługuje im zasiłek z ubezpieczenia wypadkowego) albo wypadkiem w drodze do pracy lub z pracy (przysługuje im zasiłek z ubezpieczenia chorobowego),

Zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia jeżeli osoba niezdolna do pracy:

- jest uprawniona do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy,
- kontynuuje działalność zarobkową lub ją podjęła,
- jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- nie nabyła prawa do zasiłku z powodu braku 30-dniowego nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Pracownik nie ma prawa do zasiłku chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy wystąpiła w czasie:

- urlopu bezpłatnego, wychowawczego,
- tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności
- oraz w przypadkach, gdy niezdolność do pracy spowodowana została:
- w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia (stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem),
- nadużyciem alkoholu - zasiłek nie przysługuje przez pierwsze 5 dni tej niezdolności,
- jeśli w czasie zwolnienia lekarskiego pracownik wykonuje inną pracę zarobkową lub wykorzystuje zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia oraz gdy zaświadczenie lekarskie zostało sfałszowane.

Zasiłek chorobowy przysługuje tylko przez ściśle określony okres:

- **182 dni** - do okresu tego **wlicza** się okres wypłacania wynagrodzenia chorobowego, tj. 33 dni;
- **270 dni** - w przypadku niezdolności do pracy spowodowanej gruźlicą.

- Do okresu tego wlicza się okresy:
 - nieprzerwanej niezdolności do pracy,
 - poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej tą samą chorobą, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy **nie przekroczyła 60 dni**. Oznacza to, że jeżeli w okresie 60 dni od zakończenia choroby nastąpi nawrót tej samej choroby, okresy pobierania zasiłku z tego tytułu sumuje się.

Wynagrodzenie chorobowe

(art. 92 §1 pkt 1 Kodeksu pracy)

Za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną – trwającej łącznie do **33 dni** w ciągu roku kalendarzowego, a trwającej łącznie do **14 dni** w ciągu roku kalendarzowego w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia – pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązujące u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują **wyższe** wynagrodzenie z tego tytułu.

*Przepis dotyczy niezdolności pracownika do pracy przypadającej po roku kalendarzowym, w którym ukończył on 50 lat.

ZASADY LICZENIA OKRESU ZASIŁKOWEGO

- pierwsze 33 (14) dni w danym roku kalendarzowym = wynagrodzenie chorobowe
- okres zasiłkowy rozpoczyna się wraz z początkiem każdej niezdolności do pracy, ale:
 - dolicza się do niego okres poprzedniej niezdolności, jeżeli przerwa między niezdolnościami z powodu tej samej choroby nie przekroczyła 60 dni

Wysokość zasiłku chorobowego

80% PODSTAWY WYMIARU

zasada

70%

**za okres
pobytu
w szpitalu**

PODSTAWA WYMIARU

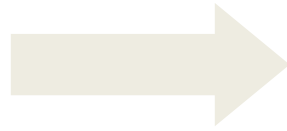
art. 36 ustawy zasiłkowej

podstawę wymiaru ustala się przyjmując przeciętny zarobek za okres ostatnich 12 miesięcy kalendarzowych przypadających bezpośrednio przed miesiącem, w których powstała niezdolność do pracy

Wynagrodzenie chorobowe

80%

ZASADA

ciąża

np. dawca komórek

100%

wypadek w drodze do/z pracy

Okres niezdolności do pracy z powodu choroby (33 lub 14 dni), za który pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia jest okresem przypisanym do danego **roku kalendarzowego**. Ustala się go **sumując** poszczególne dni niezdolności do pracy w ciągu roku kalendarzowego

(bez względu na to, czy występują między nimi przerwy i bez względu na to, czy pracownik w tym roku jest zatrudniony u jednego, dwóch, czy więcej pracodawców)

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje osobom, które **po okresie pobierania zasiłku chorobowego** nadal są niezdolne do pracy, a dalsza rehabilitacja lub leczenie **rokuja powrót do niej.**

OKRES POBIERANIA ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNEGO

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje przez okres niezbędny do przywrócenia zdolności do pracy, za każdy dzień, nie wyłączając dni wolnych od pracy.

Maksymalny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego to **12 miesięcy**.

Muszą to być miesiące **bezpośrednio po sobie następujące** (okres nieprzerwany).

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA REHABILITACYJNEGO

90 % postawy wymiaru zasiłku
chorobowego- pierwsze
3 miesiące

75 % - pozostały okres

100 % - w okresie ciąży

ŚWIADCZENIE REHABILITACYJNE

NIE PRZYŚŁUGUJE:

- za okresy, w których chory zachowuje prawo do wynagrodzenia,
- w okresie urlopu bezpłatnego,
- w okresie urlopu wychowawczego,
- w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem przypadków, w których prawo do zasiłku wynika z ubezpieczenia chorobowego osób wykonujących odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,

- za **cały okres** świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli niezdolność do pracy spowodowana została w wyniku umyślnego przestępstwa lub wykroczenia, co zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu,
- za **miesiąc kalendarzowy**, w którym zostało stwierdzone wykonywanie pracy zarobkowej albo wykorzystywania okresu, na który świadczenie zostało przyznane niezgodnie z jego celem.

OCHRONA PRZED ROZWIĄZANIEM UMOWY O PRACĘ

- **Art. 53. § 1.** Pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia:
 - 1) jeżeli niezdolność pracownika do pracy wskutek choroby trwa:
 - a) dłużej niż 3 miesiące - gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy krócej niż 6 miesięcy,
 - **b) dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku oraz pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze 3 miesiące - gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy co najmniej 6 miesięcy lub jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem przy pracy albo chorobą zawodową,**
 - 2) w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy z innych przyczyn niż wymienione w pkt 1, trwającej dłużej niż 1 miesiąc.

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY

Zasiłek wyrównawczy przysługuje ubezpieczonemu będącemu **pracownikiem** ze zmniejszoną sprawnością do pracy, którego wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek poddania się rehabilitacji zawodowej w celu adaptacji lub przyuczenia do określonej pracy.

WARUNKI NABYCIA PRAWA DO ZASIŁKU WYRÓWNAWCZEGO

- wykonywanie pracy w ośrodku rehabilitacji zawodowej
- albo**
- u pracodawcy na wyodrębnionym stanowisku pracy

oraz

osiąganie z tego tytułu wynagrodzenia **niższego** niż od przeciętnego wynagrodzenia pracownika z ostatnich 12 miesięcy

PRAWO DO ZASIŁKU WYRÓWNAWCZEGO PRZYSŁUGUJE:

Osobie, która ma zmniejszoną zdolność do pracy, **ale nie została uznana za osobę niezdolną do pracy.**

Zasiłek **nie przysługuje** osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

ZASIŁEK WYRÓWNAWCZY A DODATEK WYRÓWNAWCZY

Dodatek wyrównawczy:

- jest uzupełnieniem wynagrodzenia podstawowego pracownika,
- nie jest świadczeniem ubezpieczeniowym

przysługuje:

- pracownicy w ciąży,
- pracownikowi przeniesionemu do innej pracy ze względów zdrowotnych oraz
- pracownikowi szczególnie chronionemu na podstawie ustawy o zwolnieniach grupowych